

Aan: De staatssecretaris van Financiën
Datum: 2 augustus 2022

Referentie: N5474

Betreft: Beleggingsrapportages voor particuliere klanten

Excellentie,

Deze notitie bevat een korte toelichting naar aanleiding van de vraag van Kamerlid Ephraïm over de systemen die banken gebruiken om hun klanten te informeren over de behaalde rendementen met de beleggingsportefeuille. De vraag is gesteld in het debat van 29 juni van de Vaste Kamercommissie voor Financiën over de Contourennota en refereert aan de notitie van de NVB van 23 juni 2022, referentie N5462.

Algemeen

De Gedelegeerde Verordening EU 2017/565 bevat regels voor de verstrekking van informatie door beleggingsondernemingen aan hun klanten over hun beleggingen. De Verordening stelt de minimumeisen voor de rapportage aan klanten. De Verordening onderscheidt in deze context drie typen beleggingsdiensten:

- het uitvoeren van effectentransacties door brokers;
- het beheer van vermogen door vermogensbeheerders;
- het bewaren van effecten door bewaarders.

Het raamwerk van de Verordening onderscheidt in wezen twee typen van rapportages:

- informatie over uitgevoerde effectenorders;
- periodieke informatie over de samenstelling en waarde van de effectenportefeuille.

Schematisch is het raamwerk als volgt:

Dienstverlener	Rapportage effectenorder?	Periodieke rapportage vermogen?
Broker	Ja, art. 59	Nee
Vermogensbeheerder	Ja, art. 60	Ja, artikel 60
Bewaarder	Nee	Ja, artikel 63

In de praktijk zal de zelf-beleggende particulier een rapportage krijgen vanuit de brokerfunctie over iedere individuele order die is uitgevoerd en de daarbij behorende provisies en kosten. Vanuit de bewaarfunctie zal de zelf-beleggende particulier periodiek een rapportage krijgen over de tot zijn portefeuille behorende stukken, de marktwaarde van die stukken en de gelden die worden aangehouden. Er is bij deze periodieke rapportage geen verplichting om informatie over uitgevoerde transacties op te nemen.

Volgens de AFM belegt de meerderheid van de beleggende Nederlanders (circa 59%) zelfstandig via een broker waarbij de AFM een stijging voorziet in deze vorm van dienstverlening door de opkomst van gebruiksvriendelijke beleggingsapps en de toenemende vertrouwdheid van online dienstverlening.¹

¹ AFM Consumentenmonitor Najaar 2020, p 10.

Particulieren die niet zelf beleggen maar die een vermogensbeheerovereenkomst hebben gesloten met hun bank of vermogensbeheerder krijgen een periodieke rapportage waarin ook de informatie is opgenomen over iedere individuele order die is uitgevoerd. Daarnaast ontvangen zij in die periodieke rapportage informatie over:

- de tot de portefeuille behorende stukken en hun marktwaarde;
- de gelden die worden aangehouden;
- de portefeuilleresultaten;
- het totale bedrag aan beheersvergoedingen en totale uitvoeringskosten;
- het bedrag aan ontvangen dividenden en rente;
- informatie over corporate actions .

De AFM schat dat circa 30% van de beleggende Nederlanders belegt via een vermogensbeheerder en circa 11% met hulp van beleggingsadvies van een financieel adviseur.

Deze regels bewerkstelligen een bepaalde mate van harmonisatie in de wijze waarop beleggers worden geïnformeerd door beleggingsondernemingen in de EU; waarbij een onderscheid wordt gemaakt naar de zelf-beleggende particulier enerzijds en de particulier die de hulp van een vermogensbeheerder inroept anderzijds.

Onder de EU minimumstandaard bestaat er geen verplichting om particuliere klanten die zelf beleggen gestructureerd informatie te verschaffen over de portefeuilleresultaten, ontvangen dividenden en rente en corporate actions. Beleggers die beleggen met hulp van een vermogensbeheerder moeten die informatie wel krijgen maar de wijze waarop de portefeuilleresultaten worden berekend en gepresenteerd en de rapportage over corporate actions is niet in detail vastgelegd. Hier geldt de open norm van "getrouwe en evenwichtige analyse". Vergoedingen en kosten hoeven niet te worden toegerekend aan individuele transacties maar mag de vermogensbeheerder geaggregeerd presenteren.

Los van deze verschillen in rapportages die hun oorzaak vinden in EU regulering, kunnen marktpartijen – binnen het EU-kader – rapportages ontwikkelen die passen bij de strategische marktbenadering die de marktpartij kiest; de uitersten in dit spectrum zijn minimale rapportages die horen bij een eenvoudige dienstverlening tegen zeer lage kosten of uitgebreide en frequente rapportages voor grote vermogens en complexere portefeuilles.

Conclusie:

Vanwege de verschillen per marktsegment (zelf beleggen versus vermogensbeheer en beleggingsadvies), de open normen in de EU-regulering en de diversiteit aan rapportagemodellen bij de verschillende marktpartijen, is naar onze mening de conclusie gerechtvaardigd dat er op dit moment onvoldoende uniformiteit in de markt is – zowel wat betreft inhoud als wat betreft de vormgeving en frequentie - om bestaande klantrapportages te gebruiken als uitgangspunt voor de heffing van een vermogenswinstbelasting. En hoewel de klantrapportages door vermogensbeheerders voor de grotere vermogens wel bouwstenen bevatten die gebruikt kunnen worden voor een VWB, menen wij dat de invoering van een VWB de hele sector noopt om over te stappen op een nieuw te ontwikkelen uniform systeem met uitgewerkte toerekening- en rekenregels. In wezen staan de kosten en de complexiteit van een dergelijke operatie in geen verhouding meer tot het doel dat wordt nagestreefd: een belastingheffing over werkelijk rendement.

In de huidige systematiek van de VIA sluiten de systemen van iedere individuele ketenpartner aan op die van de belastingdienst. Bij de invoering van een VWB zullen de systemen van de banken ook op elkaar moeten aansluiten. Dat is een majeure operatie maar wel nodig om voorzieningen te hebben voor situaties waarin een klant van bank of vermogensbeheerder wisselt. De voor de klant fiscaal relevante data mogen dan niet verloren gaan. Dat geldt ook voor bepaalde gebeurtenissen die zich

kunnen voordoen zoals samenwonen, trouwen, scheiden, immigreren, emigreren en overlijden. Dit vereist compleet nieuwe interactieprocessen die moeilijk 100% sluitend zijn te krijgen.

Wij hopen dat deze toelichting de nog openstaande vragen beantwoordt. Desgewenst kunt u deze toelichting delen met de Vaste Kamercommissie voor Financiën

Persoonsgegevens